LIKKUTEI TORAH • SHIR HASHIRIM • MAAMAR 21

ביאור הדברים

An Explanation of the Matter: “Keser Is Above All the Ten Sefiros”

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

Dedicated in honor of the Rebbe’s father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA
likuteitorah.com/likkutei-torah/shir-hashirim/21/

1 ביאור הדברים. הנה הכתר הוא למעלה מכל הע"ס [העשר ספירות] והוא מקור התענוג בחינת סכ"ע [סובב כל עלמין] והתחלת השתלשלות האצילות ממכ"ע [ממלא כל עלמין] הוא מחכמה

An explanation of the matter. Now, Keser (the Crown) is above all the Ten Sefiros, and it is the source of delight (taanug), the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin); and the beginning of the chain of descending worlds (hishtalshelus) of the World of Atzilus (Emanation), [the level of] the light that fills all worlds (memalei kol almin), is from Chochmah (wisdom)

(כ"ה בע"ח [בעץ חיים] שער מוחין דצלם פ" בשם ספר יצירה וכ"כ [וכן כתב] עוד בשער כ"ה דרוש ה' וכ"כ [וכן כתב] הרמ"ז [הרב משה זכות] פ' ואתחנן בדף רס"ו ועיין בזהר ויקרא ד"י [די יסודות] סע"ב [סוף עמוד ב] קדמאה י"ה וע' מק"מ [מקדש מלך] שם)

(so it is in Etz Chaim, Sha'ar Mochin deTzelem, chapter —, in the name of Sefer Yetzirah; and so he wrote further in Sha'ar (Gate) 25, Derush 5; and so the Ramaz (Rabbi Moshe Zacuto) wrote on Parshas Va'eschanan, on folio 266; and see the Zohar, Vayikra, folio 10, end of side b: "The first is Kah"; and see the Mikdash Melech [a commentary on the Zohar] there).

וחכמה הוא שרש האצילות כי עיקר האצילות הוא התיקון מעולם התהו ובחכמה אתברירו והטעם כי ענין השבירה מעולם התהו היינו שנפלו בבחי' יש והתיקון הוא להיות אין והיינו ע"י החכמה כח מה.

And Chochmah is the root of Atzilus, for the essence of Atzilus is the rectification (tikkun) from the World of Tohu [Chaos], and "through Chochmah they were refined." The reason is that the matter of the shattering from the World of Tohu means that they fell into the state of yesh (being), and the rectification is to become ayin (nothingness); and this is through Chochmah, koach mah ("the power of what").

והנה החכמה עצמה יש בה ע"ס [עשר ספירות] ומכתר שבחכמה עד ת"ת [תפארת] שבחכמה נקרא אבא והנו"ה [והנצח והוד] נקרא ישראל סבא (ע' [עיין] בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער חג המצות פ"א) ומשם נמשך שרש הנשמות

Now, Chochmah itself has Ten Sefiros within it. From the Keser within Chochmah down to the Tiferes (beauty) within Chochmah is called Abba, and the Netzach (victory) and Hod (splendor) are called Yisrael Sava ["Israel the Elder"] (see Pri Etz Chaim, Sha'ar Chag HaMatzos, chapter 1); and from there the root of the souls is drawn.

כי הנה הנו"ה [הנצח והוד] הם השפעת החכמה (שהנו"ה [שהנצח והוד] הן הן כלי ההשפעה והורדת החיות מהעליון לתחתון) רק שהוא השפעה שבאצילות קודם שבא לבחי' גילוי הנשמה עצמה וגילוי הנשמה עצמה היינו ישראל שלמטה

For indeed, Netzach and Hod are the flow of Chochmah's influence (for Netzach and Hod are themselves the vessels of influence and of bringing down the life-force (chayus) from the higher to the lower), except that it is an influence within Atzilus, before it comes to the level of the revelation of the soul itself; and the revelation of the soul itself is the "Yisrael" that is below.

אבל שרש הגילוי שבחכמה נקרא ישראל סבא וישמחו בך ישראל (וזהו ענין בחי' מזלי' [מזליה] של הנשמה שבבחינת מקיף המבואר לעיל בד"ה יונתי בחגוי הסלע.

But the root of the revelation, which is in Chochmah, is called Yisrael Sava: "and may Israel rejoice in You." (And this is the matter of the level of the soul's mazal [its root above], which is in the mode of a makif (encompassing light), explained above in the discourse beginning "My dove, in the clefts of the rock."

אך צ"ל דהא שם בד"ה יונתי נת' דבחי' מזלי' [נתבאר] זהו בחי' ישראל עלה במחשב' [במחשבה / במחשבת] ועלה במחשב' [במחשבה / במחשבת] היינו הבחינה יותר עליונה שבחכמה מה שהוא דבוק בכתר כו' ע"ש

But we need to understand: for there, in the discourse beginning "My dove," it was explained that the level of the [soul's] mazal is the level of "Israel arose in thought," and "arose in thought" is the highest level within Chochmah, that which cleaves to Keser, etc.; see there.

וגם עוד פי' שם דעלו במחשבה היינו בחינת א"ק [אדם קדמון] מחשבה הקדומה כו' ועד"ז נתבאר ג"כ בד"ה האזינו השמים וישראל סבא היינו נו"ה [נצח והוד] דאבא שהוא הבחי' אחרונה שבחכמה כו'.

And it was also further explained there that "they arose in thought" is the level of Adam Kadmon, the primordial thought (machshavah hakedumah), etc.; and in the same way it was also explained in the discourse beginning "Listen, O heavens." Whereas Yisrael Sava is the Netzach and Hod of Abba, which is the last level within Chochmah, etc.

מיהו בפרשה בראשית) (ד"ו ע"א) גבי רב המנונא סבא אבל אבא דילי הוה רב ויקירא ועתיק יומין ופי' באשל אברהם לרמוז על ישראל סבא שנקרא ג"כ עתיק יומין דתיבת סבא ותיבת עתיקא כולא הוא חד

However, in [the Zohar,] Parshas Bereishis) (folio 6a), regarding Rav Hamnuna Sava, [it says]: "But my father was great and precious, and Atik Yomin (Ancient of Days)"; and the Eshel Avraham explained [this] as alluding to Yisrael Sava, who is also called Atik Yomin, for the word sava (elder) and the word atika (ancient) are all one.

והיינו לומר שנשמת רב המנונא סבא נמשכה מבחי' ישראל סבא אמנם מ"ש דישראל סבא נקרא ע"י [עתיק יומין] י"ל [יש לומר] שזהו ע"ד שמבחי' תבונה נעשה כתר לז"א

That is to say, the soul of Rav Hamnuna Sava was drawn from the level of Yisrael Sava. However, as for what is said, that Yisrael Sava is called Atik Yomin, it may be explained that this is along the lines of [the teaching] that from the level of Tevunah [the lower level of Binah] a Keser is made for Z'eir Anpin (the emotive attributes);

ולכן ישראל סבא שהוא נשמת כתר זה נקרא ע"י [עתיק יומין] לגבי ז"א כי ע"ח [עץ חיים] הוא פנימית הכתר ונשמה שלו.

and therefore Yisrael Sava, which is the soul of this Keser, is called Atik Yomin relative to Z'eir Anpin, for Atik Yomin is the inner dimension (pnimiyus) of Keser and its soul.

2 וא"כ לפ"ז [לפי זה] שפיר י"ל [יש לומר] שהנשמה שנמשכת מישסו"ת [מישראל סבא ותבונה] נקרא מזליה לגבי הנשמות שמזו"נ [שמזעיר אנפין ונוקבא] וכ"מ [וכן משמע] קצת בז"ה [בזוהר] ר"פ נח גבי ענין שנאמר נח נח ב' פעמים נגד א"פ [אור פנימי] של הנשמה ואור מקיף כו'

If so, according to this it may well be said that the soul that is drawn from Yisrael Sava and Tevunah is called the mazal of the souls that are from Z'eir Anpin and Nukva; and this is somewhat implied in Zohar HaRakia [a commentary of the Arizal on the Zohar], at the beginning of Parshas Noach, regarding the fact that it says "Noach, Noach" twice, corresponding to the inner light (or pnimi) of the soul and the encompassing light (or makif), etc.

אכן באמת כמו שכתר אמיתי דז"א נעשה מא"א [מאריך אנפין] עצמו כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שכ"ב פ"ג [פרק ג']. כך אמיתית בחינת מזליה של הנשמה הוא מהכתר דאצילות ומחשבה הקדומה כו' כנ"ל.

In truth, however, just as the true Keser of Z'eir Anpin is made from Arich Anpin [the Long Countenance, the outer level of Keser] itself, as is written in Etz Chaim, Sha'ar (Gate) 22, chapter 3, so too the true level of the soul's mazal is from the Keser of Atzilus and the primordial thought, etc., as mentioned above.

ועויי"ל [ועוד יש לומר] דענין שרש הנשמות הנמשכים מבחינת ישי"ס [ישראל סבא] ותבונה זהו מי"ש בע"ח [בעץ חיים] שער מ"ן [מיין נוקבין] ומ"ד [ומיין דוכרין] דרוש ד' ע"פ הזהר ר"פ משפטים (דף צ"ד סע"ב [סוף עמוד ב]) ואקרי בן לקב"ה [לקודשא בריך הוא] כו'

One may further say that the matter of the root of the souls that are drawn from the level of Yisrael Sava and Tevunah is what is written in Etz Chaim, Sha'ar Mayin Nukvin uMayin Duchrin (the feminine and masculine waters), Derush 4, on the basis of the Zohar at the beginning of Parshas Mishpatim (folio 94, end of side b): "And he is called a son of the Holy One, blessed be He," etc.;

זכה יתיר יהבין ליה נשמתא מסטרא דאו"א [דאבא ואימא] כו' שבאותו זיווג העליון דאו"א [דאבא ואימא] יוצאין משם נשמת בני אדם כו'

"if he merits more, they give him a neshamah [a higher level of the soul] from the side of Abba and Imma," etc.: "that in that supernal union (zivug) of Abba and Imma, the souls of human beings come forth from there," etc.,

אלא שעדיין אינן ראויות ואינן נשלמות עד שיזדווגו זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] דאצילות ואז הם יוצאים מזווג ההוא כו' עכ"ל [עד כאן לשונו].

"except that they are not yet fit and not yet complete until Z'eir Anpin and Nukva of Atzilus unite, and then they come forth from that union," etc. End of quote.

ועיין בזהר משפטים (דקכ"א סע"ב [סוף עמוד ב] ודקכ"ב א') ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם ובזח"ג [ובזהר חלק ג] ויקרא (ד"ז ע"ב ודכ"ב א' ודק"ס ע"ב)

And see the Zohar, Mishpatim (folio 121, end of side b, and folio 122a), and the Mikdash Melech there; and the Zohar, Part III, Vayikra (folio 7b, folio 22a and folio 160b),

ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם שע"ז נאמר למען אחי ורעי שמפני שיש להן חיה ונשמה מאו"א [מאבא ואימא] הם נקראו אחים וריעים לזו"נ [לזעיר אנפין ונוקבא] דאצילות כו'

and the Mikdash Melech there: that of this it is said, "For the sake of my brothers and my friends"; for since they have a chayah [a level of the soul above neshamah] and a neshamah from Abba and Imma, they are called brothers and friends of Z'eir Anpin and Nukva of Atzilus, etc.

ולכן מקדשי שמך שמך היינו מלכות שירדה לבי"ע והיא עולה לאצילות ע"י ישראל מקדש שמך שממשיכים בחי' קדש ג"פ [ג' פעמים] קדוש הם חב"ד [חכמה בינה ודעת]

Therefore [they are] "those who sanctify Your Name." "Your Name" is Malchus, which descended to Beriah, Yetzirah and Asiyah, and it ascends to Atzilus through Israel, "who sanctify Your Name," for they draw down the level of kodesh (holiness): the threefold "holy" is Chochmah, Binah and Daas,

כי בחכמה אתבררו (וזהו ענין מקדשי שמך להיות נמשך שם מ"ה [שם מ"ה] לברר שם ב"ן [שם ב"ן] ועמ"ש בד"ה אסרי לגפן)

for "through Chochmah they were refined" (and this is the matter of "those who sanctify Your Name": that the Name Mah [45] be drawn down to refine the Name Ban [52]; and see what is written in the discourse beginning "Binding to the vine").

ובחינת החכמה ממשיכים ישראל למטה לפי שהם משרש ישראל סבא ותבונה כי תבונה היינו גילוי ההתבוננות שמזה נמשך בחינת עונג הגן עדן עליון ותחתון

And Israel draws the level of Chochmah down below because they are from the root of Yisrael Sava and Tevunah. For Tevunah is the revelation of contemplation (hisbonenus), from which is drawn the level of the delight of the higher and the lower Gan Eden,

דהיינו גילוי התענוג שבכתר מקור התענוגים כי עדן הוא חכמה שם עדיין אין התענוג בבחי' גילוי ועיקר הגילוי הוא בתבונה

that is, the revelation of the delight that is in Keser, the source of delights. For Eden is Chochmah; there the delight is not yet in a revealed state, and the principal revelation is in Tevunah,

כמו עד"מ באדם שעיקר גילוי התענוג הוא בסוף הבנת השכל כו' ומקור נש"י הוא מבחינת תענוג זה כנודע שההזרעה הוא בגמר ביאה בעת התענוג וכמ"ש גבי שמשון ותאלצהו כו'

just as, by way of analogy, in a person the principal revelation of delight is at the conclusion of understanding an idea, etc. And the source of the souls of Israel is from this level of delight, as is known that the emission of seed is at the culmination of union, at the time of delight; and as it is written regarding Shimshon, "and she pressed him," etc.

וכך נש"י [נשמות ישראל] נמשכו מעונג שלמעלה שהוא בעת ההשפעה כי למעלה לא שייך שום תענוג אלא שהתענוג הוא במה שמשפיע כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] יותר ממה שהעגל רוצה לינק כו' וזהו בחינת התענוג שלמעלה והיינו תענוג השפעת הנשמות.

So too the souls of Israel were drawn from the delight above, which is at the time of the bestowal; for above, no delight whatsoever applies, except that the delight is in His bestowing, as our Sages, of blessed memory, said, "More than the calf wishes to suckle," etc. This is the level of delight above, namely, the delight of bestowing the souls.

ולכן יש בהן כח להעלות את המלכות להיות מקדשי שמך לקדש אותה ממטה למעלה כמו הרי את מקודשת לי פי' שתהיה מקודשת לז"א בעלה באצילות ותעלה מבי"ע

Therefore they have the power to raise Malchus, to be "those who sanctify Your Name," to sanctify her from below to above, as in "Behold, you are betrothed (mekudeshes) to me": that is, that she be betrothed to Z'eir Anpin, her husband, in Atzilus, and ascend from Beriah, Yetzirah and Asiyah.

(והנה מ"ש כי למעלה לא שייך שום תענוג אלא כו' לכאורה אינו מובן שהרי אדרבה כתיב כי עמך מקור חיים מקור התענוגים עוז וחדוה במקומו אך הענין כמ"ש במ"א

(Now, what was said, that above no delight whatsoever applies, except, etc., at first glance is not understood; for on the contrary, it is written, "For with You is the source of life," the source of delights, "strength and joy are in His place." But the explanation is as is written elsewhere:

כי התענוג שלמעלה כביכול אינו כמו עד"מ התענוג שבאדם שהאדם מקבל התענוג מאיזה דבר אחר שחוץ ממנו כמו מהשגת חכמה מפוארה או מאכילת מאכל ערב ואפילו הנשמות המתענגים על ה' בג"ע [בגן עדן] הרי הם מקבלים התענוג על ידי מה שמשיגים זיו השכינה

that the delight above, as it were, is not like, by way of analogy, the delight in a person, who receives the delight from some other thing outside himself, such as from grasping a splendid wisdom or from eating a tasty food. Even the souls who delight in G-d in Gan Eden receive the delight through apprehending the radiance of the Shechinah (Divine Presence).

משא"כ אצלו יתי' הרי אין לך דבר שחוץ ממנו שיתכן לומר שמקבל תענוג מהדבר שחוץ ממנו ח"ו [חס ושלום] אלא אדרבה שהוא עצמו יתי' הוא מקור התענוגים

With Him, may He be blessed, however, this is not so: there is nothing outside Him, such that one could say that He receives delight from the thing outside Him, G-d forbid. On the contrary, He Himself, may He be blessed, is the source of delights.

א"כ הוא והתענוג שלו יתברך כביכול דבר אחד כמו שהוא היודע והוא הדעה עצמה כו' וזהו ענין שעשוע המלך בעצמותו הנז' [הנזכר] בספר עמק המלך ובע"ח [ובעץ חיים] לא נזכר מזה כלל וזהו גם כן מ"ש ואהיה אצלו שעשועים כו'

If so, He and His delight, may He be blessed, are, as it were, one thing, just as He is the Knower and He is the knowledge itself, etc. And this is the matter of "the King's delight in His own essence," mentioned in the book Emek HaMelech, whereas in Etz Chaim this is not mentioned at all. And this is also what is written, "And I was with Him … delights," etc.

אך הרי הוא יתי' מקבל תענוג ממעשה הצדיקים וכמ"ש הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים הוא כו' ובזהר בדוכתי טובא קוב"ה [קודשא בריך הוא] אתי לאשתעשעא עם צדיקייא בג"ע [בגן עדן] כו'

But surely He, may He be blessed, receives delight from the deeds of the tzaddikim [the righteous], as it is written, "Is Ephraim a precious son to Me, a child of delights?" etc.; and in the Zohar, in many places: "The Holy One, blessed be He, comes to delight with the tzaddikim in Gan Eden," etc.

והרי בחינת תענוג ושעשוע זה הוא ענין קבלת תענוג ואיך יתכן לומר שיהי' [שיהיה] הוא יתי' בחי' מקבל ח"ו [חס ושלום] והרי כלום חסר בבית המלך שיצטרך לקבל ואדרבה אנת הוא שלימותא דכולהו וממך הכל.

Now, this level of delight and pleasure is a matter of receiving delight; and how can one say that He, may He be blessed, is in the category of a receiver, G-d forbid? Is anything lacking in the King's house, that He should need to receive? On the contrary: "You are the perfection of them all," and "from You is everything."

אך התירוץ שענין השעשוע עם הצדיקים הוא שמתענג כביכול ממה שמשפיע להם שהוא תענוג אין קץ כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] יותר ממה שהעגל כו' א"כ אינו בחינת מקבל ח"ו [חס ושלום] כ"א אדרבה התענוג ממה שמשפיע כו'

But the answer is that the matter of the delight with the tzaddikim is that He delights, as it were, in what He bestows upon them, which is a delight without end, as our Sages, of blessed memory, said, "More than the calf," etc. If so, He is not in the category of a receiver, G-d forbid; but on the contrary, the delight is from what He bestows, etc.,

אלא שהשפעה זו א"א להיות כ"א כשהם צדיקים שאזי יוכלו לקבל ההשפעה שמהתורה ומצות נעשו לבושים ומזון לנפש שעי"ז יוכלו לקבל הזיו כו'.

except that this bestowal cannot be except when they are tzaddikim, for then they can receive the bestowal, since from the Torah and mitzvos garments and food for the soul are made, through which they can receive the radiance, etc.

וזהו מ״ש כאן כי למעלה לא שייך שום תענוג ר״ל [רוצה לומר] שיקבל תענוג מאיזה דבר ח״ו [חס ושלום] אלא שהוא עצמו מקור התענוגים אלא דשייך בחינת קבלת תענוג במה שמשפיע כמארז״ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] יותר ממה כו׳

And this is what was said here, that above no delight whatsoever applies: that is to say, that He should receive delight from some thing, G-d forbid; rather, He Himself is the source of delights. But the level of receiving delight does apply in what He bestows, as our Sages, of blessed memory, said, "More than," etc.

והתהוות שרש נש״י [נשמות ישראל] הוא מבחינת תענוג זה כמארז״ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] במי נמלך בנשמותיהן של צדיקים ועמ״ש בע״ח [בעץ חיים] שער מ״ן [מיין נוקבין] ומ״ד [ומיין נוקבין] דרוש ב׳. גם בפירוש כד סליק ברעותי׳ [ברעותיה] כו׳ ע״ש. ולכן יש בהם כח להיות מקדשי שמך כו׳ וע׳ בזהר ויחי) (דרמ״ה).

And the coming into being of the root of the souls of Israel is from this level of delight, as our Sages, of blessed memory, said, "With whom did He take counsel? With the souls of the tzaddikim." And see what is written in Etz Chaim, Sha'ar Mayin Nukvin uMayin Duchrin, Derush 2, and also in the explanation of "When it arose in His will," etc.; see there. Therefore they have the power to be "those who sanctify Your Name," etc. And see the Zohar, Vayechi) (folio 245).

ועמ״ש במ״א בענין צחוק עשה לי אלקים שהוא ענין צחוק ותענוג עליון הנמשך משם אלקים שהוא ענין להיות יש ודבר נפרד וביטול היש שעי״ז נעשה צחוק ותענוג למעלה

And see what is written elsewhere on the matter of "Elokim has made laughter for me": that this is the matter of supernal laughter and delight drawn from the Name Elokim, which is the matter of becoming a yesh (an existent) and a separate thing, and the nullification of the yesh, through which laughter and delight come about above.

וזהו ענין לויתן זה יצרת לשחק בו וכמ״ש בד״ה צו את בנ״י [בני ישראל] ואמרת אליהם את קרבני לחמי כו׳

And this is the matter of "This Leviathan You formed to sport with," as is written in the discourse beginning "Command the children of Israel and say to them: My offering, My bread," etc.,

ובד״ה אני ה׳ אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מאמ״צ [מארץ מצרים] ועמ״ש בד״ה ה׳ לי בעוזרי בענין זמן שמחתנו ישמח ה׳ במעשיו כו׳

and in the discourse beginning "I am Havayah your G-d, who brought you out of the land of Egypt." And see what is written in the discourse beginning "Havayah is with me among my helpers," on the matter of "the season of our rejoicing": "Havayah will rejoice in His works," etc.;

ובד"ה ביום השמע"צ [השמיני עצרת] גבי הנה עד"מ שיש שני מיני תענוג לפני המלך ובד"ה שוש אשיש גבי שהיא מפעלת את השמחה בהוי' כו':

and in the discourse beginning "On the eighth day, Atzeres [assembly]," regarding "Now, by way of analogy, there are two kinds of delight before the king"; and in the discourse beginning "I will greatly rejoice," regarding [the explanation] that she brings about the joy in Havayah, etc.

3 ב וזהו ענין ויין ישמח לבב אנוש נכנס יין יצא סוד והסוד הוא התענוג שבישראל וגילוי תענוג זה היינו שמחה של מצוה אשר הוא תענוג אשר אהיה כו'

2. And this is the matter of "And wine gladdens the heart of man": "Wine enters, the secret comes out." The secret is the delight that is within Israel, and the revelation of this delight is the joy of a mitzvah, which is the delight of "Asher Ehe-yeh," etc.

וגילוי שמחה זו היא עשה רצונו כרצונך שרצונך הוא למטה מן הדעת כדי שיעשה רצונך כרצונו שלמעלה מן הדעת בעטרה שעטרה לו אמו

And the revelation of this joy is "Make His will as your will" — your will, which is below Daas (knowledge) — "so that He will make your will as His will," which is above Daas: "with the crown with which his mother crowned him."

שבחי' העטרה אינה אימא עצמה אלא שנעשית מאימא כמו עטרה גשמית שהיא דבר בפני עצמו ועיקר העטרה היינו גילוי אור אבא

For the level of the crown is not Imma itself, but rather it is made from Imma, like a physical crown, which is a thing in its own right; and the essence of the crown is the revelation of the light of Abba.

כי להיות ויין ישמח לבב אנוש בבחינת פנימית בלבד כמו עד"מ כששותים מעט יין אזי משמח הלב משא"כ ריבוי יין מבלבל המוח

For "And wine gladdens the heart of man" is to be only in an inward manner, just as, by way of analogy, when one drinks a little wine it gladdens the heart, whereas much wine confuses the mind.

ולכן היו מנסכין ע"ג [על גבי] המזבח במדה חצי ההין לפר ושלישית ההין לאיל כו' כי מזבח הוא בחינת מלכות והיין היינו המשכת הבינה וצ"ל במדה כי בינה דינין מתערין מינה

Therefore they would pour libations upon the altar in measure: "half a hin for the bull, and a third of a hin for the ram," etc. For the altar is the level of Malchus (sovereignty), and the wine is the drawing down of Binah (understanding), and it must be in measure, because "Binah: judgments are aroused from it."

ולכן היה חטא אדה"ר [אדם הראשון] שסחט אשכול ענבים וגם חטא נח וישכר ויתגל בתוך אהלה שמזה נמשך וירא חם כו'

Therefore there was the sin of Adam, the first man, who squeezed a cluster of grapes, and also the sin of Noach: "And he became drunk and was uncovered within his tent," from which there followed "And Cham saw," etc.

אלא צ"ל במדה כדי לשמח הלב בלבד בבחינת פנימית כדי לעורר הכתר היינו העטרה שהוא תענוג העליון שמתעורר על ידי שמחה של מצוה

Rather, it must be in measure, only to gladden the heart, in an inward manner, in order to arouse Keser (the Crown), that is, the crown, which is the supernal delight (taanug) that is aroused through the joy of a mitzvah.

אבל אחר שנתעורר הכתר העיקר להמשיך מוחין דאבא להצהיל פנים משמן שמן בחשאי בעמדם תרפינה כנפיהם.

But after Keser has been aroused, the main thing is to draw down the intellect (mochin) of Abba, "to make the face shine with oil." Oil [is] in silence: "When they stood, they let down their wings."

כנפיהם מה שמעופפים היינו מה שהיו בוערים כו' ואחר כך תרפינה נעשה בבחינת ביטול

"Their wings" — their flying — is their having been aflame, etc.; and afterward "they let down" [their wings]: it becomes a state of self-nullification (bittul).

וגילוי אור אבא הוא שבוקע אורות דאימא ויעבור ה' על פניו כו' לירד למטה דהיינו בהתלבשות אורות בכלים אור התורה שנתלבשה בענינים גשמיים תרומות ומעשרות כו' (ועיין בפע"ח [בפרי עץ חיים] שי"ב [ששת ימי בראשית] פי"א).

And the revelation of the light of Abba is what breaks through the lights of Imma — "And Havayah passed before him," etc. — to descend below, that is, in the enclothing of lights in vessels: the light of the Torah, which became enclothed in physical matters, terumos and maasros [the priestly gifts and the tithes], etc. (And see Pri Etz Chaim, Sha'ar (Gate) 12, chapter 1.)

וזהו ענין אדם א' דם כי ההתפעלות והשמחה זהו נמשך מבחי' הדמים שבלב וכמו ויין ישמח. והאלף הוא בחי' חכמה להמתיק הגבורות.

And this is the matter of adam (man): alef, dam (blood). For the excitement and the joy are drawn from the level of the blood that is in the heart, as in "And wine gladdens." And the alef is the level of Chochmah (wisdom), to sweeten the gevuros [the forces of severity].

ותחת אשר לא עבדת בשמחה היינו התחלה אבל אין זה התכלית כי אין זה אלא בחינת רצוא וצ"ל בחינת שוב לאחד

"Because you did not serve with joy" — this is the beginning, but it is not the ultimate purpose, for this is only the level of ratzo (running forth); and there must be the level of shov (returning) to the One,

והיינו המשכת אור אבא דוקא שיהיה אור אבא דוקא בגילוי ואורות דאימא אינן אלא כדי לשמח בלבד

which is the drawing down of the light of Abba specifically, so that the light of Abba specifically be revealed; and the lights of Imma are only in order to gladden.

ולכן בברכת שים שלום שהוא בחינת הזיווג כי באור פניך נתת לנו תורת חיים גילוי אור אבא וזהו להצהיל פנים משמן דוקא שהוא בחינת אבא.

Therefore, in the blessing "Grant peace," which is the level of the union (zivug), [we say,] "For by the light of Your countenance You have given us a Torah of life": the revelation of the light of Abba. And this is "to make the face shine with oil" specifically, which is the level of Abba.

(ועמ״ש בד״ה כי תבואו אל ארץ מושבותיכם ועמ״ש ע״פ מאה״ז [מאמר הזהר] בפרשה וירא דקי״ב א׳ ע״פ בת אבי היא ובפרשה אמור דף ק׳ ע״ב ומ״ש מזה ג״כ בד״ה שובה ישראל ועמ״ש סד״ה יהודה אתה גבי בני אביך)

(And see what is written in the discourse beginning "When you come into the land of your dwellings"; and see what is written on the statement of the Zohar in Parshas Vayeira, folio 112a, on "She is my father's daughter," and in Parshas Emor, folio 100b; and what is written on this also in the discourse beginning "Return, O Israel"; and see what is written at the end of the discourse beginning "Yehudah, you," regarding "your father's sons.")

אך שמן זה היינו בחי׳ ביטול שמחמת השמחה של יין הוא במקורו למעלה במוחין. אבל כשיורד אבא למטה בנצח והוד נקרא לחם כמ״ש ולחם לבב אנוש יסעד.

However, this oil, the level of self-nullification that comes by virtue of the joy of wine, is in its source above, in the mochin. But when Abba descends below, into Netzach (victory) and Hod (splendor), it is called bread, as it is written, "And bread sustains the heart of man."

ויסעד היינו עוז של התורה שנותנת כח לחלישות הנשמה כמ״ש במ״א על פסוק בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים כו׳ ע״ש וכך לבב אנוש היינו מלכות שירדה לבי״ע רגליה יורדות מות. (עיין במאורי אור אות א׳ סעיף ק״ד)

"Sustains" is the strength of the Torah, which gives power to the weakness of the soul, as is written elsewhere on the verse "In the third month after the children of Israel went out of the land of Egypt," etc.; see there. And so "the heart of man" is Malchus, which descended to Beriah, Yetzirah and Asiyah: "Her feet go down to death" (see Me'orei Or, letter alef, section 104).

והכח הזה להיות עולה באצילות הוא ע״י ירידת אור אבא בנו״ה [בנצח והוד] דז״א שהם בחי׳ אותיות

And this power to ascend into Atzilus is through the descent of the light of Abba into the Netzach and Hod of Z'eir Anpin (the emotive attributes), which are the level of letters

(כי נו״ה [נצח והוד] נקרא שוקי האיש ורגליו שהן בחי׳ אותיות כמו שהרגלים מוליכים את האדם ממקום למקום. כך על ידי האותיות נמשך השכל כו׳)

(for Netzach and Hod are called "the legs of the man" and his feet, which are the level of letters: just as the feet carry a person from place to place, so through the letters the intellect is conveyed, etc.).

והיינו בחי׳ חטה כי חטה בגימט׳ [בגימטריא] כ״ב שהן כ״ב אותיות

And this is the level of wheat, for chitah (wheat) in numerical value (gematria) is 22, which are the 22 letters.

כי החטה היא ג"כ בחי' חכמה שהרי אין התינוק יודע לקרות אבא עד שיטעום טעם דגן אלא שבחי' חכמה זו היא בחינ' קטנות מאד ועמ"ש מזה בד"ה וספרתם לכם גבי חג השבועות [בחינת / בחינה]

For wheat too is the level of Chochmah, for indeed, "a child does not know how to call 'Abba' (Father) until it tastes the taste of grain." But this level of Chochmah is a level of extreme smallness (katnus). And see what is written on this in the discourse beginning "And you shall count for yourselves," regarding the festival of Shavuos.

והיינו בחינת אותיות שבחכמה והם בנו"ה [בנצח והוד] דז"א ולמטה ששם עה"ד [עץ הדעת] טוב ורע שם הוא התלבשות החכמה וירידתה בבחי' לחם להיות עוז

And this is the level of the letters within Chochmah, and they are in the Netzach and Hod of Z'eir Anpin and below, where the Tree of Knowledge of good and evil is. There is the enclothing of Chochmah and its descent in the form of bread, to be strength;

ואינה בבחי' שמחה כמו היין כי לחם אין בו טעם מתיקות והוא בחי' מלכות כמ"ש כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם (וכמ"ש בזהר ויחי דר"מ ע"א)

and it is not in the form of joy like wine, for bread has no taste of sweetness; and it is the level of Malchus, as it is written, "For not by bread alone does man live" (and as is written in the Zohar, Vayechi, folio 240a).

ואעפ"כ [ואף על פי כן] תחלה הוא הלחם כנודע שאי אפשר לשתות יין אליבא ריקנא ושם הוא לחמו בלחמי שתי הלחם הם נו"ה [נצח והוד] איהו בנצח ואיהי בהוד כו'

Nevertheless, bread comes first, as is known that it is impossible to drink wine on an empty stomach (aliba reikana). And there is "Eat of my bread" (lachamu belachmi): the two loaves are Netzach and Hod, "He in Netzach and she in Hod," etc.

והוד הוא בניקוד מלאפום ולכן נקרא לחמו גם לחמו לשון רבים היינו עליות המלכות מרה"ר [מרשות הרבים] טורי דפרודא כו'

And Hod is in the vowel melopum [u]; therefore it is called lachamu. Also, lachamu is plural: that is, the ascents of Malchus from the public domain, "the mountains of separation," etc.

ולחמי היינו איהו בנצח שהוא בניקוד חירק שאח"כ יוכל להיות יין המשמח ולהיות להצהיל פנים משמן דוקא בעטרה שעטרה לו אמו כו'

And lachmi is "He in Netzach," which is in the vowel chirik [i]; so that afterward there can be the wine that gladdens, and there can be "to make the face shine with oil" specifically, "with the crown with which his mother crowned him," etc.

אך בחינת העטרה זו צ"ל צאינה וראינה צאינה מאצילות כי באצילות הכל בבחינת מקיפים ואיהו וחיוהי חד

But this level of the crown must be "Go out and gaze": "go out" from Atzilus, for in Atzilus everything is in the mode of makifim (encompassing lights), and "He and His life-forces are one";

ואינו נראה ונגלה כו' רק צאינה וראינה בנות ציון היינו בהיכלות דבריאה שם מורגש ונגלה כבוד גילוי התענוג כו':

and it is not seen and revealed, etc.; only "Go out and gaze, O daughters of Zion," that is, in the chambers (heichalos) of Beriah: there the glory of the revelation of the delight is felt and revealed, etc.

4 ג והנה להבין ענין הלחם שאנו רואים שהלחם דוקא יסעד לבב אנוש יותר מהיין כו' וגם כאן מבואר ששרשו מאבא שהוא למעלה מבחי' יין שהוא אימא כו'

3. Now, to understand the matter of bread: we see that bread specifically "sustains the heart of man" more than wine, etc.; and here too it is explained that its root is from Abba, which is above the level of wine, which is Imma, etc.

ויובן ע"ש מ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] בתחלתו ע"פ חגרה בעוז מתניה אין עוז אלא תורה שהיא נותנת כח ועוז לבחי' מתנים כו' ע"ש.

This will be understood on the basis of what is written in Iggeres HaKodesh, at its beginning, on the verse "She girds her loins with strength": "Strength means nothing but Torah," which gives power and strength to the level of the loins, etc.; see there.

והנה המתנים הם נו"ה [נצח והוד] שנקראים תרין שוקין ובמקום המתנים בפנים שם הם הכליות שנו"ה [שנצח והוד] נקי' ג"כ כליות יועצות.

Now, the loins are Netzach (victory) and Hod (splendor), which are called "the two thighs" (terein shokin); and at the place of the loins, within, are the kidneys, for Netzach and Hod are also called "the counseling kidneys."

ומבואר בע"ח [בעץ חיים] שנה"י [שנצח הוד יסוד] חדשים נמשכים מהכתר (בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער העמידה פי"ד [פרק י"ד / פרשה י"ד] איתא וז"ל [וזה לשונו] אריך אנפין שהוא הכתר הנקרא אל עליון שהוא הגומל חסדים שהם נה"י [נצח הוד יסוד] דזעיר אנפין המוציא אותם בסוד תוספות מחדש עכ"ל [עד כאן לשונו])

And it is explained in Etz Chaim that the new Netzach, Hod and Yesod are drawn from Keser (the Crown) (in Pri Etz Chaim, Sha'ar HaAmidah, chapter 14, it says, and these are his words: "Arich Anpin, which is Keser, called Kel Elyon (G-d Most High), is the One who 'bestows kindnesses,' which are the Netzach, Hod and Yesod of Z'eir Anpin, bringing them forth in the mystery of an addition anew." End of quote.)

ועיין בפי' הרמ"ז [הרב משה זכות] בפ' בראשית (דף ח' ריש ע"א) גבי לכל עושיהם מ"ש בשם ספר הליקוטים בדרוש נה"י [נצח הוד יסוד] החדשים כו'.

And see the commentary of the Ramaz (Rabbi Moshe Zacuto) on Parshas Bereishis (folio 8, beginning of side a), regarding "to all who practice them," what he wrote in the name of Sefer HaLikkutim in the discourse on the new Netzach, Hod and Yesod, etc.

וזהו חגרה בעוז מתניה עוז היינו התורה ששרשה מהכתר ממנה נמשך הכח ועוז לבחי' מתנים שהם נו"ה [נצח והוד].

And this is "She girds her loins with strength": "strength" is the Torah, whose root is from Keser; from it the power and strength are drawn to the level of the loins, which are Netzach and Hod.

והענין הוא כמו עד"מ שאנו רואים שיש אדם שאע"פ [שאף על פי] שמשיג השכל עכ"ז [עם כל זה] אינו יכול ללמדו לזולתו כ"א לעצמו הוא מבין

The explanation is like what we see, by way of analogy: there is a person who, although he grasps an idea, nevertheless cannot teach it to another; only for himself does he understand [it],

אבל אינו יכול להשפיעו ולהבינו לאחרים והטעם הוא מפני שהוא אינו בר שכל גדול כל כך לכך די לו להפקיע את עצמו

but he cannot impart it and make it understood to others. The reason is that he is not a person of such great intellect; therefore it is enough for him to satisfy himself,

אבל לא יוכל לשית עצות בנפשו איך להשפיע לזולתו כמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] בד"ה להבין משל ומליצה שכדי להשפיע צריך להתייעץ איך להשפיע בדרך שיוכל המקבל לקבל ההשפעה.

but he cannot "take counsel in his soul" how to impart [it] to another; as is written in Iggeres HaKodesh, in the epistle beginning "To understand a parable and a figure": that in order to impart, one must take counsel how to impart in a way that the recipient will be able to receive what is imparted.

שאם יאמרנה כמו שהיא בשכלו לא יוכל הבן שהוא קטן להבין ולקבל רק צריך לו לסדר בסדר וענין אחר

For if he says it as it is in his own mind, the son, who is small, will not be able to understand and receive [it]; rather, he must arrange it for him in another order and manner,

דבר דבור על אופניו מעט מעט ובחי' עצה זו נקרא נצח והוד שהן כליות יועצות כו' וגם נו"ה [נצח והוד] נק' שחקים ורחיים ששוחקים מן לצדיקים

"a word fitly spoken," little by little. And this level of counsel is called Netzach and Hod, which are "the counseling kidneys," etc. Netzach and Hod are also called Shechakim (the heavens) and millstones, which grind (shochakim) manna for the tzaddikim,

כמו הטוחן ברחיים עד"מ שמפרר החטה לחלקי' [לחלקים] דקים מאד כך צריך האב להקטין השכל ודבר חכמה שרוצה להשפיע לבנו ולחלקו לחלקים רבים לומר לו מעט מעט במועצות ודעת כו' כמ"ש כ"ז [כל זה] באגה"ק [באגרת הקודש] שם.

like one who grinds with millstones, by way of analogy, crushing the wheat into very fine particles. So must the father reduce the idea and the word of wisdom that he wishes to impart to his son, and divide it into many parts, to tell it to him little by little, with counsel and knowledge, etc., as all this is written in Iggeres HaKodesh there.

5 ולכן מי שאינו בר שכל גדול לא יוכל לשית עצות איך להשפיע ע"כ אע"פ [אף על פי] שמבין השכל בפ"ע [בפני עצמו] אינו יכול להשפיע לזולתו רק דוקא מי שהוא בר שכל גדול הוא שיכול להשפיע

Therefore one who is not a person of great intellect cannot take counsel how to impart; therefore, although he understands the idea by itself, he cannot impart it to another. Only one who is a person of great intellect is able to impart,

כי מחמת גודל שכלו ועמקות דעתו יוכל להתייעץ איך להשפיע אפילו להבן שהוא קטן כו

for by virtue of the greatness of his intellect and the depth of his understanding he is able to take counsel how to impart even to the son who is small, etc.

נמצא עצה זו שהיא בחי' נו"ה [נצח והוד] שרשו נמשך דוקא מגדלות השכל שלמעלה מעצם השכל שהוא משפיע כו' לכן יש שמשיג השכל ואעפ"כ [ואף על פי כן] אינו יכול להשפיע.

It follows that this counsel, which is the level of Netzach (victory) and Hod (splendor), has its root drawn specifically from the greatness of intellect, which is above the very idea that he imparts, etc. Therefore there is one who grasps the idea and nevertheless cannot impart [it].

וכך יובן הנמשל למעלה שזהו ענין שנה"י [שנצח הוד יסוד] החדשים נמשכים מהכתר. (ועמ"ש מזה ג"כ בביאור ע"פ אלה מסעי).

And so will the counterpart on high be understood: this is the matter of the new Netzach, Hod and Yesod being drawn from Keser (the Crown). (And see what is written on this also in the explanation on the verse "These are the journeys.")

כי הנה עולמות בי"ע הם בעלי גבול ותכלית ואינן ערוך כלל לאצילות שבו מלובש אור א"ס ב"ה

For the worlds of Beriah, Yetzirah and Asiyah are bounded and finite, and bear no comparison at all to Atzilus, in which the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, is enclothed.

לכן כדי להיות השפעת האור והחיות מאצילות לבי"ע זהו ע"י נו"ה [נצח והוד] שנק' מאזני צדק ששוקלי' [ששוקלים] איך וכמה יהי' [יהיה] ההשפעה מבחי' צדק מל' דאצילות המחיה בי"ע וזהו ענין כליות יועצות כו'.

Therefore, for there to be the flow of the light and the life-force (chayus) from Atzilus to Beriah, Yetzirah and Asiyah, this is through Netzach and Hod, which are called "scales of righteousness" (moznei tzedek), for they weigh how and how much the flow will be from the level of Tzedek, the Malchus (sovereignty) of Atzilus, which gives life to Beriah, Yetzirah and Asiyah. And this is the meaning of "the counseling kidneys," etc.

6 ולכך גם נבואת משה הי' [היה] רק מבחי' נו"ה [נצח והוד] וכמ"ש האריז"ל [האר"י זכרונו לברכה] בשער הנבואה פ"א וכמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] בד"ה עוטה אור שלמעלה מנו"ה [מנצח והוד] אין שום השגה לנביא וחוזה.

Therefore even the prophecy of Moshe was only from the level of Netzach (victory) and Hod (splendor), as the Arizal, of blessed memory, wrote in Sha'ar HaNevuah, chapter 1, and as is written in Iggeres HaKodesh, in the epistle beginning "He wraps [Himself in] light": that above Netzach and Hod there is no apprehension at all for a prophet or seer.

ולכן התהוות נה"י [נצח הוד יסוד] חדשים שהם בחי' עצה הנ"ל איך להשפיע למקור דבי"ע נמשך דוקא מבחינת הכתר.

Therefore the coming into being of the new Netzach, Hod and Yesod, which are the level of the counsel mentioned above — how to impart to the source of Beriah, Yetzirah and Asiyah — is drawn specifically from the level of Keser (the Crown).

ע"ד המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ דהפי' כי לפי שהוא גבוה מאד נעלה ע"כ שמים וארץ ומעלה ומטה שוין לפניו.

This is along the lines of "Who is enthroned on high, who lowers [Himself] to look upon heaven and earth": the meaning is that because He is exceedingly high and exalted, therefore heaven and earth, above and below, are equal before Him.

ולכן משפילי לראות אפי' [אפילו] בארץ כמו בשמים כו'.

Therefore He "lowers [Himself] to look" even upon the earth as upon heaven, etc.

וזהו מ"ש בזהר פ' בלק (דקצ"ג ע"ב) ע"פ ה' אלקי אתה ארוממך אודה שמך כי עשית פלא עצות מרחוק אמונה אמן (בישעיה סי' כ"ה) עצות מרחוק מאן נינהו אינן תרין בדי ערבות דכל עיטא דנביאים מתמן אתיא אינון איקרון עצות מרחוק.

And this is what is written in the Zohar, Parshas Balak (folio 193b), on the verse "Havayah, You are my G-d; I will exalt You, I will praise Your Name, for You have done wonders, counsels from afar, in faithfulness, truth" (in Isaiah, chapter 25): "'Counsels from afar' — who are they? These are the two willow branches (badei aravos), for all the counsel of the prophets comes from there; they are called 'counsels from afar.'"

ור"ל [ורוצה לומר] שבחי' נו"ה [נצח והוד] שנק' עצות הם מקבלים הכח לזה מרחוק דהיינו מבחי' חכמה וכתר וכמ"ש אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני.

That is to say, the level of Netzach and Hod, which are called "counsels," receive the power for this "from afar," that is, from the level of Chochmah (wisdom) and Keser; as it is written, "I said, 'I will become wise,' but it is far from me."

וע"ז נאמר ג"כ כי עשית פלא כו' שנמשך מבחי' פלאות חכמה שלמעלה מהשכל המושג כו' וזהו פלא יועץ כו' ע"ש.

And of this it is also said, "for You have done wonders," etc.: that it is drawn from the level of the wonders of wisdom (pela'os chochmah), which are above the intellect that can be grasped, etc. And this is "Wondrous Counselor" (pele yo'etz), etc.; see there.

וזהו ענין חגרה בעוז דוקא מתניה כנ"ל וזהו ענין מעלת ומדרגת הבחי' בתורה מה שנקרא לחם שהוא בנו"ה [בנצח והוד]

And this is the matter of "She girds with strength" specifically "her loins," as mentioned above. And this is the matter of the superiority and rank of the level in the Torah that is called bread, which is in Netzach and Hod.

וז"ש [וזהו שכתוב] בזהר (פי' פנחס דרי"ז ע"ב) ההוא לחם דאזילו שחקים וטחנין מנא למיכלא דצדיקייא כו'

And this is what is written in the Zohar (Parshas Pinchas, folio 217b): "That bread which the Shechakim go and grind, manna as food for the tzaddikim," etc.

וכמ"ש לעיל עד"מ שמפרר החטה לחלקים דקים מאד. כך נמשכו אותיות התורה למטה עד שכל אדם יוכל לקבל כו' וכן התחלקות הלכות תשבע"פ [תורה שבעל פה].

And as was written above, by way of analogy, one crushes the wheat into very fine particles; so were the letters of the Torah drawn down below, until every person is able to receive [them], etc.; and so too the division of the laws of the Oral Torah.

7 וא"כ אף שנשפל למטה מבחי' יין ואין בו טעם מתיקות וכמו נו"ה [נצח והוד] נק' בדי ערבות שאין בהם טעם כו' אעפ"כ [אף על פי כן] שרשן גבוה יותר דהיינו מבחי' החכמה והכתר כנ"ל וזהו עצות מרחוק.

If so, although [bread] is lowered beneath the level of wine and has no taste of sweetness, just as Netzach (victory) and Hod (splendor) are called "willow branches," which have no taste, etc., nevertheless their root is higher, that is, from the level of Chochmah (wisdom) and Keser (the Crown), as mentioned above. And this is "counsels from afar."

וכמו שאמר שלמה המלך ע"ה [עליו השלום] והיא רחוקה ממני ששרשה משכל הנעלם מכל רעיון ונק' פלא כו'

And as King Shlomo, peace be upon him, said, "but it is far from me": for its root is from the intellect that is hidden from all thought, and it is called pele (wonder), etc.;

ומשם נמשכה בבחי' נו"ה [נצח והוד] להיות בבחי' לחם חטה ע"י שמפרר החטה לחלקים דקים כנ"ל וזהו ממרחק תביא לחמה וכמ"ש בזהר (פי צו דל"ה ע"ב)

and from there it was drawn into the level of Netzach and Hod, to be in the form of bread of wheat, by crushing the wheat into fine particles, as mentioned above. And this is "From afar she brings her bread," as is written in the Zohar (Parshas Tzav, folio 35b).

ור"ל [ורוצה לומר] שבחי' לחם שרשו ממקום גבוה מאד דהיינו מבחי' שהיא רחוקה מגדר ההשתלשלות ולכן לחם זה לבב אנוש יסעד.

That is to say, the level of bread has its root in a very high place, that is, from a level that is far from the bounds of the chain of descending worlds (hishtalshelus). Therefore this bread "sustains the heart of man."

ובזה יובן ג"כ ענין הלוחות דהנה מבואר במ"א ע"פ אם בחקתי תלכו במ"ש חרות על הלוחות אשר נחקק מהם ובהם שזהו ענין גליף גליפו בטהירו עילאה והיינו בחינת כתר ע"ש באריכות

With this the matter of the Tablets will also be understood. For it is explained elsewhere, on the verse "If you walk in My statutes," regarding what is written, "engraved upon the Tablets," that [the letters] were engraved from them and in them: that this is the matter of "He engraved an engraving in the supernal luster" (galif gelifu bitehiru ila'ah), which is the level of Keser — see there at length.

וגם לכן יש תר"ך אותיות בעשרת הדברות וצ"ל דהנה בפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] כ' [כתב] שהלוחות הם נצח והוד וכ"כ [וכן כתב] באוצ"ח [באוצרות חיים] דפ"ה ובע"ח [ובעץ חיים] של"ז פ"ו.

And also, for this reason there are 620 letters in the Ten Commandments. Yet this needs to be understood, for in Pardes [Rimonim], in Erchei HaKinuyim [its lexicon of appellations], he wrote that the Tablets are Netzach and Hod; and so it is written in Otzros Chaim, folio 85, and in Etz Chaim, Sha'ar (Gate) 37, chapter 6.

8 ולפי הנ"ל א"ש [אתי שפיר] והיינו ע"ד מ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] בפי' אל עליון כתר גומל חסדים טובים נו"ה [נצח והוד] דאבא וכנ"ל.

According to what was said above, this is well resolved; and this is along the lines of what is written in Pri Etz Chaim in the explanation of "Kel Elyon": Keser (the Crown); "who bestows good kindnesses": the Netzach (victory) and Hod (splendor) of Abba, as mentioned above.

ועמ"ש מענין אותיות התורה בד"ה נר חנוכה כו' מזוזה מימין כו' וזהו בחי' לחם וכמ"ש בד"ה וספרתם לכם גבי חטה כ"ב אתוון דאורייתא ששרשן מאותיות החקיקה כו' ע"ש:

And see what is written on the matter of the letters of the Torah in the discourse beginning "The Chanukah lamp," etc., "the mezuzah on the right," etc.; and this is the level of bread. And as is written in the discourse beginning "And you shall count for yourselves," regarding wheat: the 22 letters of the Torah, whose root is from the engraved letters, etc.; see there.

9 ד וביאור הענין דלחמו בלחמי. הנה שתי הלחם הם תשב"כ [תורה שבכתב] ותשבע"פ [ותורה שבעל פה] וזהו ג"כ ענין לחמו ולחמי.

4. The explanation of the matter of "lachamu belachmi": the two loaves (shtei halechem) are the Written Torah and the Oral Torah, and this is also the matter of lachamu and lachmi.

כי לחמו לשון רבים זהו תשבע"פ [תורה שבעל פה] ולחמי לשון יחיד זהו תשב"כ [תורה שבכתב].

For lachamu, in the plural, is the Oral Torah, and lachmi, in the singular, is the Written Torah.

כי הנה תשבע"פ [תורה שבעל פה] עיקרה להשיג ולהבין הדין וההלכה שאם אומר ההלכה ואינו מבין אינו נחשב לו ללימוד כלל (כמ"ש במג"א [במגן אברהם] סי' נ') ומאחר שהוא בבחינת השגה הרי כל א' משיג לפי מדרגתו

For the essence of the Oral Torah is to grasp and understand the law and the halachah; for if one says the halachah and does not understand [it], it is not considered study for him at all (as is written in the Magen Avraham, section 50). And since it is in the mode of comprehension, each one comprehends according to his level;

ולכן נקרא לחמו לשון רבים שיש לכל א' חלק בפ"ע [בפני עצמו] כפי ערך השגתו והוא רשות הרבים.

therefore it is called lachamu, in the plural, for each one has a portion of his own according to the measure of his comprehension; and it is the public domain (reshus harabim).

ותשב"כ [ותורה שבכתב] נקרא לחמי לשון יחיד דהנה עיקר תשב"כ [תורה שבכתב] היא הכתובה תמונת אותיות כפי התמונה כן הוא רמיזתו למעלה.

And the Written Torah is called lachmi, in the singular, for the essence of the Written Torah is what is written, the form of the letters: according to the form, so is its allusion above.

אבל השגת שכל האדם אין בהם כלל כי הם למעלה מן השכל כו' חכים ולא בחכמה ידיעא

But in them there is no comprehension of the human intellect at all, for they are above the intellect, etc.: "wise, but not with a known wisdom."

ולכן נקרא תורה שבכתב ואין תלוי בדעת ואפילו ע"ה [עם הארץ] אם אמר הפסוק בלתי שום דעת כלל נקרא עוסק בתורה שבכתב ולפיכך כל ע"ה [עם הארץ] מברך ברכות התורה בשחר לפני הפסוקים וכן כשעולה לס"ת [לספר תורה].

Therefore it is called the Written Torah, and it does not depend on understanding. Even an unlearned person (am haaretz), if he said a verse without any understanding at all, is called one who is occupied in the Written Torah; therefore every unlearned person recites the blessings over the Torah in the morning before the verses, and likewise when he is called up to the Torah scroll.

10 ולכן דברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרן בע"פ [בעל פה] כי באמת א"א להביאם בשכל ודעת

Therefore, "matters that are written, you are not permitted to say by heart," for in truth it is impossible to bring them into intellect and understanding;

וכן דברים שבע"פ [שבעל פה] אי אתה רשאי לאומרן בכתב כי הם הדעת והכתיב הוא למעלה מהדעת כו' וע"כ נקרא תשב"כ [תורה שבכתב] לחמי לשון יחיד דלא שייך לומר בה התחלקות המדרגות כ"א [כל אחד / כל אחת] לפי השגתו מאחר שבאמת היא למעלה לגמרי מהשכל כו'

and likewise, "matters that are oral, you are not permitted to say in writing," for they are understanding (daas), whereas the written is above understanding, etc. Therefore the Written Torah is called lachmi, in the singular, for one cannot speak of it in terms of a division of levels, each one according to his comprehension, since in truth it is entirely above the intellect, etc.;

והפשטיות המושג נקרא רק לבושא דאורייתא לגבי פנימיותו הרמוז בהאותיות ועמ"ש בפ' ברכה בד"ה תורה צוה כו' ע"ש.

and the plain meaning that is grasped is called only "the garment of the Torah" compared to its inner dimension (pnimiyus), which is alluded to in the letters. And see what is written in Parshas Berachah, in the discourse beginning "Torah tzivah" ("The Torah [that Moshe] commanded"), etc.; see there.

11 ועוד טעם שנקרא תשבע"פ [תורה שבעל פה] לחמו לשון רבים דהנה מבואר במ"א באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה והמשכילים יזהירו וז"ל [וזה לשונו]

There is a further reason why the Oral Torah is called lachamu, in the plural: for it is explained elsewhere, in Iggeres HaKodesh, in the epistle beginning "And the wise will shine," and these are its words:

והנה כשהמלי דאצילות מתלבשת בק"נ [בקליפת נוגה] כדי לברר הניצוצות שנפלו בשבה"כ [בשבירת הכלים] אזי גם המלכות דאצילות נקרא בשם עה"ד [עץ הדעת] טו"ר [טוב ורע] לגבי ז"א דאצילות שאינו יורד שם ונקרא עץ החיים כו' יעו"ש [יעויין שם]

"Now, when the Malchus (sovereignty) of Atzilus is enclothed in kelipas nogah [the translucent husk] in order to refine the sparks that fell in the shattering of the vessels, then the Malchus of Atzilus too is called by the name 'the Tree of Knowledge of good and evil' relative to the Z'eir Anpin of Atzilus, which does not descend there and is called 'the Tree of Life,'" etc.; see there.

ונודע כי עיקר בחינת רשות הרבים טורי דפרודא הוא בשבה"כ [בשבירת הכלים] וע"כ גם המלכות שהיא בחינת תשבע"פ [תורה שבעל פה] מלי קרינן לה שמתלבשת שם כדי לברר הניצוצות נקרא ג"כ בלשון רבים כמו שנקרא בשם עה"ד [עץ הדעת]

And it is known that the principal level of the public domain, "the mountains of separation," is in the shattering of the vessels. Therefore Malchus too, which is the level of the Oral Torah ("the Oral Torah, we call her Malchus"), since she is enclothed there in order to refine the sparks, is also called in the plural, just as she is called by the name "the Tree of Knowledge."

וזהו ענין ורב להושיע כל רב מבבל כמ"ש במ"א משא"כ תשב"כ [תורה שבכתב] שהיא בחי' ז"א דאצי' שאינו יורד שם נק' לחמי לי' [לשון] יחיד:

And this is the matter of "and great (rav) to save": every "Rav" is from Bavel [Babylonia], as is written elsewhere. Whereas the Written Torah, which is the level of the Z'eir Anpin of Atzilus, which does not descend there, is called lachmi, in the singular.

12 ומעתה יובן ג"כ מה שבחי' ב' התורות תשב"כ [תורה שבכתב] ותשבע"פ [ותורה שבעל פה] נקראו בשם שתי הלחם דוקא. דעחם היות שמבואר הטעם דבתשבע"פ [דבתורה שבעל פה] שייך לחמו לי' [לשון] רבים ובתשב"כ [ובתורה שבכתב] לחמי לי' [לשון] יחיד

Now it will also be understood why the level of the two Torahs, the Written Torah and the Oral Torah, are called by the name "the two loaves" specifically. For although the reason has been explained why lachamu, in the plural, applies to the Oral Torah, and lachmi, in the singular, to the Written Torah,

מ"מ צ"ל למה נרמז זה ההפרש שבין תשב"כ [תורה שבכתב] לתשבע"פ [לתורה שבעל פה] בבחי' לחם דוקא. הלא התורה נק' בכמה שמות לחם יין ושמן ולמה נרמזו בבחי' לחם דוקא.

nevertheless we need to understand why this difference between the Written Torah and the Oral Torah is alluded to in the level of bread specifically. Is not the Torah called by several names — bread, wine and oil? Why, then, were they alluded to in the level of bread specifically?

13 והן אמת י"ל [יש לומר] הטעם כפשוטו מפני דלחם זהו הנגלה שבתורה אשר בחלק הנגלה שייך לומר ב' בחי' הנ"ל דלחמו ולחמי

Now, it is true that the reason may be given simply: because bread is the revealed part of the Torah, and it is in the revealed part that one can speak of the two levels mentioned above, of lachamu and lachmi.

אמנם באמת עוד אפשר לומר הטעם דהנה מבואר במ"א בפ' בשלח בענין לחם משנה דשבת שהם כנגד ב' בחי' לחם. לחם מן הארץ ולחם מן השמים שהוא המן

However, in truth one can give a further reason. For it is explained elsewhere, in Parshas Beshalach, on the matter of the double bread (lechem mishneh) of Shabbos, that they correspond to two levels of bread: bread from the earth, and bread from heaven, which is the manna.

וכנגד ב' לחמים אלו הם ב' ברכות ראשונות דבהמ"ז [דברכת המזון] ברכת הזן וברכת הארץ כו'

And corresponding to these two breads are the first two blessings of the Grace after Meals, the blessing "Who feeds" (HaZan) and the blessing of the Land, etc.

דהנה פי' לחם מן הארץ כי בחי' ארץ הוא בחי' שם ב"ן [שם ב"ן] ולחם מן הארץ היינו בחי' בירורים דתהו שמתבררים ע"י המל' היורדת לברר כו'

For the meaning of "bread from the earth": the level of earth is the level of the Name Ban, and bread from the earth is the level of the refinements (beirurim) of Tohu, which are refined through Malchus (sovereignty), which descends to refine, etc.

ולחם מן השמים ירד בזכות משה שהוא שם מ"ה [שם מ"ה] כו' וזהו ענין ברכת הזן שתיקן משה שהוא כנגד לחם מן השמים כו'

And bread from heaven came down in the merit of Moshe, who is the Name Mah, etc. And this is the matter of the blessing "Who feeds," which Moshe instituted, which corresponds to bread from heaven, etc.

וברכת הארץ נודה לך כנגד לחם מן הארץ כי יש ברכה והודאה יחו"ע [יחודא עילאה] ויחו"ת [ויחודא תתאה] כו' ע"ש באריכות.

And the blessing of the Land, "We thank You," corresponds to bread from the earth; for there is blessing and thanksgiving, the higher unity (yichuda ila'ah) and the lower unity (yichuda tata'ah), etc. See there at length.

14 והנה תשב"כ [תורה שבכתב] ותשבע"פ [ותורה שבעל פה] נקרא ג"כ שמים וארץ וכמ"ש במ"א בד"ה השמים כסאי כו' ובשאר דוכתי.

Now, the Written Torah and the Oral Torah are also called heaven and earth, as is written elsewhere, in the discourse beginning "The heavens are My throne," etc., and in other places.

ולכן הן הן ג"כ ב' בחי' לחם הנ"ל תשבע"פ [תורה שבעל פה] שהיא בחי' מל' המתלבשת בקי"נ [בקליפת נוגה] לברר הנצוצות שנפלו בשבה"כ [בשבירת הכלים] נקרא לחם מן הארץ

Therefore they are also precisely the two levels of bread mentioned above: the Oral Torah, which is the level of Malchus (sovereignty) that is enclothed in kelipas nogah to refine the sparks that fell in the shattering of the vessels, is called bread from the earth,

וזהו לחמו לשון רבים ותשב"כ [ותורה שבכתב] שהיא מבחי' ז"א שאינו יורד שם נקרא לחם מן השמים לחמי לשון יחיד.

and this is lachamu, in the plural; and the Written Torah, which is from the level of Z'eir Anpin (the emotive attributes), which does not descend there, is called bread from heaven: lachmi, in the singular.

15 ועוד יתבאר זה יותר חממ"ש בפ' משפטים ע"פ כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטהר כו' שאותיות דתשב"כ [דתורה שבכתב] נק' אבנים שהן בריאה בידי שמים.

This will be explained further from what is written in Parshas Mishpatim on the verse "Like the work of the sapphire brick, and like the essence of the heavens for purity," etc.: that the letters of the Written Torah are called stones, which are a creation by the hands of Heaven.

וזהו ענין כעצם השמים ואותיות תשבע"פ [תורה שבעל פה] נק' לבנת הספיר והלבינה עשוי' [עשויים] ע"י האדם מעפר הארץ רק שנעשו ג"כ כאבנים.

And this is the meaning of "like the essence of the heavens." And the letters of the Oral Torah are called "the sapphire brick," and a brick is made by man from the dust of the earth, except that they too became like stones.

16 ולכן שתי הלחם הם בנו"ה [בנצח והוד] דכמו הברכה על לחם מן הארץ נתקן בנודה לך בחי' הודאה כך תשבע"פ [תורה שבעל פה] הוא בחי' איהי בהוד

Therefore the two loaves are in Netzach (victory) and Hod (splendor). For just as the blessing over bread from the earth was instituted with "We thank You" (nodeh lecha), the level of thanksgiving (hoda'ah), so the Oral Torah is the level of "she in Hod";

וכמו הברכה על לחם מן השמים תיקן משה ברכת הזן כו' כך זהו תשב"כ [תורה שבכתב] איהו בנצח שהוא נקודת חיר"ק בחי' נקודה וביטול כי נצח ענף החכמה וכן משה בחי' נצח דאבא כו'.

and just as over bread from heaven Moshe instituted the blessing "Who feeds," etc., so this is the Written Torah, "He in Netzach," which is the vowel-point chirik, the level of a point and of self-nullification (bittul); for Netzach is a branch of Chochmah (wisdom), and likewise Moshe is the level of the Netzach of Abba, etc.

17 ופי׳ לכו לחמו בלחמי היינו שיהי׳ [שיהיה] העסק בתשבע״פ [בתורה שבעל פה] לשמה שיהי׳ [שיהיה] לחמו ג״כ בבחי׳ לחמי למהוי אחד באחד. והיינו כמ,ש וכל בניך למודי הוי׳.

And the meaning of "Come, eat of my bread" (lechu lachamu belachmi) is that the occupation with the Oral Torah should be for its own sake (lishmah), so that lachamu too should be in the mode of lachmi, "to be one in one." And this is as it is written, "And all your children shall be taught of Havayah."

ויובן זה ממ״ש במ״א בפ׳ בראשית בענין ב׳ ברכות ראשונות של נשואין יוצר האדם ואשר יצר את האדם שהם כנגד תשב״כ [תורה שבכתב] ותשבע״פ [ותורה שבעל פה] ושלכך בברכת אשר יצר חותם בברוך כו׳ ע״ש.

This will be understood from what is written elsewhere, in Parshas Bereishis, on the matter of the first two of the wedding blessings, "Who forms man" and "Who formed man," which correspond to the Written Torah and the Oral Torah; and that this is why the blessing "Who formed" concludes with "Blessed," etc.; see there.

18 ומעתה יובן ג״כ ענין תנופת שתי הלחם. כי הנה תשב״כ [תורה שבכתב] ותשבע״פ [ותורה שבעל פה] נק׳ ג״כ חתן וכלה.

Now the matter of the waving (tenufah) of the two loaves will also be understood. For the Written Torah and the Oral Torah are also called groom and bride.

ועד״מ כדי להיות יחוד חתן וכלה צ״ל תחלה בחי׳ נשואין שהוא בחי׳ חופה שהיא בחי׳ המקיף על שניהם

By way of analogy: for there to be the union of groom and bride, there must first be the level of nisuin (marriage), which is the level of the chuppah [the wedding canopy], which is the level of the makif (what encompasses) over both of them.

וזהו בחי׳ בעטרה שעטרה לו אמו שבחי׳ העטרה זהו בחי׳ כתר שלמעלה משתי הלחם שהם נו״ה [נצח והוד] איהו בנצח ואיהי בהוד

And this is the level of "with the crown with which his mother crowned him," for the level of the crown is the level of Keser (the Crown), which is above the two loaves, which are Netzach (victory) and Hod (splendor): "He in Netzach and she in Hod."

וזהו ענין שמניפין שתי הלחם להעלותן לשרשן ומקורן בבחי' מקיף הנ"ל בחי' העטרה וכתר כו'

And this is the matter of waving the two loaves: to raise them to their root and source in the level of the makif mentioned above, the level of the crown and Keser, etc.

וע"ז נעשה היחוד וההמשכה מתשב"כ [מתורה שבכתב] בתשבע"פ [בתורה שבעל פה] וכמ"ש במ"א מענין זה בפ' הברכה בד"ה תורה צוה כו' הנ"ל

And through this the union and the drawing down from the Written Torah into the Oral Torah come about, as is written elsewhere on this matter, in Parshas Berachah, in the discourse beginning "Torah tzivah," etc., mentioned above.

ועמ"ש גבי ענין לחם משנה שבשבת ג"כ עולי' [עולים] בי' לחמים הנ"ל לבחי' שלמעלה משניהם כו':

And see what is written regarding the matter of the double bread (lechem mishneh) of Shabbos: there too the two breads mentioned above ascend to the level that is above both of them, etc.

19 ה אך בחי' העטרה זו צ"ל צאינה וראינה מאצילות בהיכלות דבריאה כו'.

5. But this level of the crown must be "Go out and gaze": [going out] from Atzilus into the chambers (heichalos) of Beriah, etc.

ולכאורה זה אינו מובן כלל איך בהיכלות דבריאה יוכלו לראות מה שא"א לראות באצי' והלא אין ערוך בריאה לאצילות וכבר נז' [נזכר] למעלה שהוא ע"ד וכעין מ"ש מרחוק ה' נראה לי כו'.

At first glance this is not understood at all: how can they see in the chambers of Beriah what is impossible to see in Atzilus? Surely there is no comparison between Beriah and Atzilus! And it was already mentioned above that this is along the lines of, and akin to, what is written, "From afar Havayah appeared to me," etc.

אך י"ל [יש לומר] עוד דהנה כעין זה איתא בפע"ח [בפרי עץ חיים] גבי כוונת ק"ש [קריאת שמע] כי אין בנו כח לעורר או"א [אבא ואימא] בהיותנו באצי' רק בהיותנו למטה בבריאה כו' ע"ש.

But it may further be said: something like this is found in Pri Etz Chaim regarding the kavanah [mystical intention] of the Shema, that we do not have the power to arouse Abba and Imma (Chochmah and Binah) when we are in Atzilus, but only when we are below, in Beriah, etc.; see there.

ואפשר לומר ע"ד שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] בגמ' [בגמרא] (ביבמות דמ"ט) גבי מנשה שהרג את ישעי' [ישעיה] אמר רבא מידן דייני' [דייני] וקטלי' [וקטלי]

And it is possible to say [this] along the lines of what our Sages, of blessed memory, said in the Gemara (in Yevamos, folio 49) regarding Menasheh, who killed Yeshayahu: Rava said, "He put him on trial and killed him."

אמר לי' משה רבך אמר כי לא יראני האדם וחי ואתה אמרת וארא את ה' כו' ופריך הש"ס [הששה סדרים] מ"מ קשו קראי אהדדי ומשני כדתני' [כדתניא] כל הנביאים נסתכלו באספקלריא שאינה מאירה משה רבינו נסתכל באספקלריא המאירה.

[Menasheh] said to him, "Moshe your teacher said, 'For man shall not see Me and live,' and you said, 'And I saw Ado-nai,'" etc. And the Talmud raises the difficulty: in any case, the verses contradict one another! And it answers, as it was taught: "All the prophets gazed through a speculum that does not shine (aspaklaria she'einah me'irah); Moshe our teacher gazed through the speculum that shines (aspaklaria hame'irah)."

ומבואר הפי' במ"א (בד"ה ת"ר [תנו רבנן] נר חנוכה ב"ש [בית שמאי] אומרים כו') דאספקלריא המאירה היינו עד"מ זכוכית הבהירה אשר בה ועל ידה יכולים לראות גם מרחוק ורואים מהות הדבר ועצמותו ממש.

The meaning is explained elsewhere (in the discourse beginning "Our Rabbis taught: The Chanukah lamp — Beis Shammai say," etc.): the speculum that shines is, by way of analogy, clear glass, in which and through which one can see even from afar, and one sees the very nature and essence of the thing itself.

אבל אספקלריא שאינה מאירה היא הזכוכית הנק' (שפיגע"ל) שיש צפוי דק על הזכוכית

But the speculum that does not shine is the glass that is called (a shpigel [mirror]), which has a thin coating on the glass.

ולכן אין רואים בה ועל ידה מהות הדבר הנראה ממש רק דמותו ותבניתו וע"כ נק' אספקלריא שאינה מאירה שהרי אין רואים בה כלל מהות הדבר ממש משא"כ באספקלריא המאירה שרואי' [שרואים] עצם הדבר הנראה ממש

Therefore one does not see in it and through it the actual nature of the thing being seen, but only its likeness and form. That is why it is called the speculum that does not shine, since one does not see in it at all the actual nature of the thing; whereas in the speculum that shines one sees the very essence of the thing being seen.

אמנם מ"מ באספקלריא שאינה מאירה יכולים לראות עכ"פ [על כל פנים] הדמות גם מהדבר שא"א לראותו כלל ע"י אספקלריא המאירה כמו שיכולים לראות את עצמו ע"י (השפיגעל) וגם לראות מאחוריו.

Nevertheless, in the speculum that does not shine one can at any rate see the likeness even of a thing that cannot be seen at all through the speculum that shines; just as one can see oneself through (the shpigel), and also see what is behind one.

רק שרואה הדמות ולא עצמיות המהות כו' אבל באספקלריא המאירה א"א לראות כלל א"ע [את עצמו] ולא מאחוריו עד"מ ועיין בפ' וארא (דכ"ג ע"ב) מענין אספקלריא המאירה ושאינה מאירה.

Only, one sees the likeness and not the essence of the nature, etc.; but in the speculum that shines one cannot see oneself at all, nor what is behind one, by way of analogy. And see [the Zohar,] Parshas Va'eira (folio 23b), on the matter of the speculum that shines and the one that does not shine;

ובת"ז [ובתיקוני זהר] תיקון כ"ב ותיקון מ' ובשער היחודים פרק א' ובסה"מ [ובספר הדרת מלך] סי' קנ"ו ובפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] ובמא"א [ובמאורי אור] באות אלף סעי' [סעיף] קנ"ט.

and in the Tikkunei Zohar, Tikkun 22 and Tikkun 40; and in Sha'ar HaYichudim, chapter 1; and in Sefer Hadras Melech, section 156; and in Pardes, in Erchei HaKinuyim; and in Me'orei Or, letter alef, section 159.

והנה מרבע"ה [משה רבינו עליו השלום] ראה באספקלריא המאירה אשר בה רואין המהות ממש ובבחינה זו נאמר כי לא יראני כו' משא"כ שאר הנביאים נתנבאו רק באספקלריא שאינה מאירה

Now, Moshe our teacher, peace be upon him, saw through the speculum that shines, in which one sees the actual nature; and of this level it is said, "For man shall not see Me," etc. Whereas the other prophets prophesied only through the speculum that does not shine.

וזהו שכל הנביאים נתנבאו בכה מוסיף עליהם משה שנתנבא בזה ועמ"ש מענין זה בד"ה וידבר משה אל ראשי המטות כו' ופי' כה היינו בחי' כדמותנו וזהו וביד הנביאים אדמה כו'

And this is [the teaching] that all the prophets prophesied with "Thus" (koh), [and] Moshe surpassed them in that he prophesied with "This" (zeh). And see what is written on this matter in the discourse beginning "And Moshe spoke to the heads of the tribes," etc. The meaning of koh is the level of "in our likeness," and this is "and through the prophets I am imaged," etc.

אך לפיכך יכול לראות גם בחי' עליונות יותר שלא ניתנו לירד ולהתגלות בבחי' אספקלריא המאירה כו' כנ"ל במשל ולכן באמת אמר ישעיה וארא את ה' והיינו בבחינת אספשא"מ [אספקלריא שאינה מאירה] כו'.

But for this very reason one can also see higher levels, which were not given to descend and be revealed in the mode of the speculum that shines, etc., as mentioned above in the analogy. Therefore Yeshayahu indeed said, "And I saw Ado-nai," and this was in the mode of the speculum that does not shine, etc.

20 ועד"ז מובן מש"כ [מה שכתוב] צאינה וראינה כו' שבחינת העטרה שהיא בחינת כתר א"א כלל לראות ולהשיג בבחינת אספקלריא המאירה אלא צאינה וראינה בבחינת אספקלריא שאינה מאירה שעי"ז וראינה בעטרה כו'

In the same way is understood what is written, "Go out and gaze," etc.: that the level of the crown, which is the level of Keser (the Crown), cannot be seen and apprehended at all in the mode of the speculum that shines; rather, "Go out and gaze" — in the mode of the speculum that does not shine, through which [they] "gaze … at the crown," etc.

והנה נודע גם כן דההפרש שבין משה לשאר נביאים היינו שמשה היה רואה בעולם האצילות ע"י מעבר הבריאה משא"כ שאר הנביאים היו רואין בעולם האצילות ע"י התלבשות גמור בבריאה כו' ע' [עיין] בשע"ק [בשערי קדושה] ח"ג [חלק ג'] ש"ו [שער ו'] וע' בפי' הרמ"ז [הרב משה זכות] בפ' וארא (דכ"ג ע"א) בענין האבות ומשה

Now, it is also known that the difference between Moshe and the other prophets is that Moshe would see into the World of Atzilus (Emanation) by way of passing through Beriah, whereas the other prophets would see into the World of Atzilus through its complete enclothing in Beriah, etc.; see Sha'arei Kedushah, Part III, Sha'ar (Gate) 6, and see the commentary of the Ramaz (Rabbi Moshe Zacuto) on Parshas Va'eira (folio 23a), on the matter of the Patriarchs and Moshe.

וא"כ לפ"ז [לפי זה] צ"ל דגילוי האצי' נק' אספקלריא המאירה וכשהוא ע"י התלבשות גמור בבריאה נקרא אספקלריא שאינה מאירה.

If so, according to this we must say that the revelation of Atzilus is called the speculum that shines, and when it is through a complete enclothing in Beriah it is called the speculum that does not shine.

וא"כ לפ"ז [לפי זה] א"ש [אתי שפיר] הפי' דלעיל צאינה מאצי' בהיכלות דבריאה ושם וראינה כו' דהיינו ע"י אספקלריא שא"מ [שאינה מאירה] כו'.

If so, according to this the explanation above is well resolved: "Go out" from Atzilus into the chambers of Beriah, and there "gaze," etc., that is, through the speculum that does not shine, etc.

21 ועד"ז יובן ג"כ מ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] גבי ק"ש [קריאת שמע]

In the same way will also be understood what is written in Pri Etz Chaim regarding the Shema.

כי הנה בחי' אספשא"מ [אספקלריא שאינה מאירה] שהראי' [שהראיה] נמשך בבחינת אור חוזר מחמת הצפוי דק המעכב ומונע התפשטות הראות כו' הוא בעבודה בחי' בכל מאדך שמחמת ההסתר דנה"ב [דנפש הבהמית] נעשה תוקף האהבה בבחי' מאד ועי"ז דוקא מעורר למעלה יותר ועמש"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] בפי' הראיני את מראיך כו'

For the level of the speculum that does not shine, in which the sight is drawn in the mode of returning light (or chozer) because of the thin coating that holds back and prevents the spreading of the sight, etc., is, in [divine] service, the level of "with all your might (me'odecha)": for because of the concealment of the animal soul, the intensity of love becomes the level of me'od (exceedingly), and through this specifically one arouses more above. And see what is written above on the explanation of "Show me your appearance," etc.

ובחי' זו שייך בהיותנו בבריאה כו' וע"ד שנת' [שנתבאר] בביאור ע"פ שחורה אני ונאוה כו' שבירידת המל' בבריאה דוקא נעשית בחי' כלה כלתה נפשי כו' ע"ש באריכות

And this level applies when we are in Beriah, etc.; along the lines of what was explained in the explanation on the verse "I am black but comely," etc.: that specifically through the descent of Malchus (sovereignty) into Beriah she becomes the level of kallah (bride): "my soul pines (kalsah)," etc.; see there at length.

ועמ"ש בד"ה ואהי' [ואהיה] אצלו אמון בפי' ממושבותיכם תביאו כו' שהוא בחי' ק"ש [קריאת שמע] שהיא מיושב כו' שמשם דוקא מביאין ומניפים שתי הלחם להעלותם לבחי' העטרה כו' והוא מטעם הנ"ל:

And see what is written in the discourse beginning "And I was with Him as a nursling (amon)," on the explanation of "From your dwellings (mimoshvoseichem) you shall bring," etc., that this is the level of the Shema, which is [recited] sitting (meyushav), etc., from where specifically one brings and waves the two loaves to raise them to the level of the crown, etc.; and this is for the reason mentioned above.

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/likkutei-torah/shir-hashirim/21/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok